

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. j. Propria quidditas, & verus conceptus rei viuentis & vitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

tertium ; de intellectu ad caput nonum ; mox subdit aliqua de motu & de quibusdam affectionibus animantium.

raque communia cum Angelis.

DISPVATIO I.

Ordine XV.

*De iis quæ spectant uniuersim
ad animam.*

 VATVOR illa videntur esse. Primò
essentia propria ipsius animæ: secundò
generales eius proprietates: tertio
potentiæ animæ, quæ sunt vitales eius
proprietates: quarto actus vitalis propter quem
tantum anima est & informat corpus.

QVÆSTIO I.

De quidditate animæ propria.

VT igitur non ignoret anima se ipsam, per quam alia cuncta nouimus, cognoscenda sunt illi duo; quid sit, & quodplex sit: quæ ut explicentur, videndum est primò, quid sit propriè vita, & quid sit anima: secundò quodplex in genere sit anima, & quodplex animarum: tertio quodplex in quolibet viuente sit anima: quartò vtrum in viuentibus præter animam dentur etiam formæ partiales.

SECTIO I.

*Propria quidditas, & verus conceptus rei
viventis & vita.*

I Atiùs pater ratio vitæ, quàm nomen animæ; nulla enim est anima, quæ non viuat, & non constituat rem viuentem; sed plura sunt viuentia, quæ neque sunt anima, neque habent animam. Sed est sanè difficile dicere, quid propriè sit illud quod dicimus vitam, & quid propriè sit rem aliquam viuere.

Duplex dif-
ficultas.

Ratio autem difficultatis primò est, quia difficile assignatur conceptus aliquis genericus vitæ, qui conueniat Deo, & omnibus creaturis, quibus conuenit vitæ; Deus enim uiuit, & plantæ uiuunt. Assignari ergo debet definitio aliqua, & conceptus ita conueniens Deo, vt conueniat etiam plantis: ille autem conceptus quis sit, adhuc queritur. Deinde non est etiam facile assignare conceptum vitæ ita conuenientem creatis re-

bus viventibus, ut nulli rei conveniat non vi-
uenti. Hoc ergo ut soluerent varij Doctores, in
varias abiire sententias, quæ minùs videntur
probabiles.

Prima sententia docet, vivere nihil esse aliud
quàm producere aliquid quod ex sua natura non
potest produci à principio extrinseco; v.g. pars car-
nis, quæ per nutritionem producitur, vitaliter
producitur; quia illa ex sua natura talis est, vt pro-
duci nequeat ab extrinseco: contra verò ignis
augmentum non est vitale, quia illud ab extrinse-
co potest fieri.

Hæc explicatio primò nihil dicit, quod tri-
bus possit vitæ divinæ: deinde multis etiam
rebus conuenit non vitalibus; nam passionēs
rerum etiam inanimatarum sunt huiusmodi,
vt ab essentia rei profusant, neque possint produ-
ci à principio extrinseco: habet v. g. oleum suas
proprietas; habet & suas vinum, quas causa
nulla extrinseca producit, sed solum internum
principium; nam & aqua cum reducit ad na-
tium frigus, producit illud per emanationem, &
hic communis est omnium sensus, cui minus
probabiliter repugnat Hurtadus. Deinde cum vit-
ga inferitur arbori, vnio producit ab intrinse-
co, quæ tamen non producit vitaliter: ergo
non est sita in eo propria ratio vitalitatis & vitæ,
quod fit rei productio ab intrinseco.

Secunda explicatio est, principium vivens illud esse, quod positis omnibus prærequiritis ad operandum, est determinatum ad operandum in se immanenter perfectionem aliquam sibi pro primo instanti minimè debitam.

Hoc etiam est difficile, primò quia operatio Dei immanens, v. g. intellectio prima, est perfectissima vita Dei; et tamen nullum cogitari potest instans in quo illa non sit Deo debita. Deinde forma ignis determinata est ad producendum in se vñonem cum alio igne, quem sibi aggenerabit. Idem dico de aqua & aëre, aliisque corporibus liquidis, quæ nunquam contigua sunt, quin vñantur & miscantur. Hæc autem vñio, vt probatum est aliàs, est necessariò aliquid noui.

Tertia explicatio, quam video nunc approbati-
 à multis, docet vitalitatem fitam esse in ratione
 tendentiæ ab intrinseco, vel ad obiectum intra se
 cognoscendum, vel in terminum intra se pro-
 cedendum, provt illud ab intrinseco abstrahit ab eo
 quod est habere perfectionem à seipso essentiali-
 ter, vel habere illam à principio interno effecti-
 vo; sicque tendentia illa significat vel operatio-
 nem realem, quam appellant vitam physicam,
 vel intentionalem, quam appellant vitam inten-
 tionalem. Vivere igitur iuxta istam sententiam est
 tendere

tendere ab intrinseco, vel in obiectum intra se cognoscendum, vel in terminum intra se producendum.

Hæc explicatio habet multa difficulta. Primò enim quando dicitur, quod Deus habeat perfectionem suam ab intrinseco, significatur tantum, quod illa sit improducta; hoc autem non conuenit creaturis: ergo tendere ab intrinseco non est conceptus vitæ communis Deo & creaturis. Deinde Deus non minus ab intrinseco est immensus, quam intelligens: ergo si vita est perfectio ab intrinseco, Deus viuet per immensitatem æquè ac viuit per intelligentiam. Præterea si Deus poneret expressam aliquam speciem in intellectu meo, non diceret viuere aut intelligere, vt dicitur *quæstion. 4.* & tamen haberem tendentiam ab intrinseco, quia per aliquid intrinsecum tenderem: ergo illa tendentia non est vita. Denique generatio viuientis non erit vitalis, cum non sit tendentia ab intrinseco in aliquid intra se cognoscendum aut producendum. Et ignis agit vitaliter, cum producat in se vñionem cum alio igne.

Quarta explicatio.

Quarta demum sententia prioris affinis, quam tamen impugnat, duplicem distinguit vitam; alteram physicam, quæ intus suscipitur est; alteram intentionalem, quæ tendentia est intentionalis in obiectum.

Hæc etiam explicatio videtur improbabilis, quia primò sequitur, quod nullus datur conceptus genericus communis vitæ intentionali, & vitæ physice; quid enim habent commune intus suscipio, & tendentia grammaticalis in obiectum? Sequitur ergo quod vna ex illis vitis non est nisi æquiuocè vita, cum nullus vtrique communis conceptus detur. Sequitur etiam motum progressuum animalis non esse vilo modo actum vitalem, quia nec est intus suscipio, neque tendentia grammaticalis. Idem dico de generatione, quæ non erit etiam actus vitalis, cum non sit etiam intus suscipio. His itaque reiectis, quæ sine dubio non satis explicant communem conceptum vitæ,

Conceptus vitæ creatæ.

Dicendum videtur primò, quod viuere, prout conuenit omnibus rebus creatis, est immanenter operari postquam est constitutum in suo esse connaturali, seu mouere seipsum post acquisitam perfectionem totam connaturalem.

Ratio est, quia inter operationes immanentes alia est operatio, quæ res constituitur in suo esse connaturali, vt sunt productiones omnes proprietatum, motus grauium & leuium; alia quæ res in se ipsis producant aliquam formam non debitam connaturaliter, vt cum intellectus producit in se cognitionem, quando animal mouetur motu progressiuo; non enim in statu est violento quando quiescit. Ad rationem vitæ non satis est quod aliquid primo modo exerceat suas operationes, conuenit enim omnibus non viuientibus; grauium enim & leuium mouentur ab intrinseco, vt probauimus. Nihil autem appellatur viuens in creatis nisi quod operatur immanenter postquam est constitutum in statu connaturali; vegetantia enim nutriuntur & crescunt; sentientia & intelligentia producant in se ipsis cognitiones sensitiuas & intellectiuas; & contra quicquid est non viuens, operatur solum transeuntur post acquisitum statum connaturalem: ergo conceptus vitæ communis omnibus rebus creatis est operari immanenter post acquisitum statum connaturalem.

Sed insoluta tamen adhuc manet præcipua difficultas, quia vita perfectissima, vt sæpe dixi, Deo competit, qui tamen non operatur in seipso

aliquid indebitum statui suo connaturali; nam intellectio & volitio, quæ sunt operationes vitales perfectissimæ, sunt essentialiter Deo debita. Igitur operari aliquid immanenter, quod non pertineat ad statum connaturalem operantis, esse non potest conceptus vitæ communis, tum diuinæ, tum creatæ.

Dico secundò. Conceptus vitæ communis Deo & creaturis est posse semper operari immanenter, etiam post acquisitum statum connaturalem. Ita docere videtur Suarez *lib. 1. de anima, c. 4. n. 21.*

Probaturque, quia ille verus est conceptus vitæ communis viuienti, tum creato, tum increato, qui conuenit Deo, & omnibus creatis, quæ sunt viuentia; non conuenit autem vlli creato non viuenti: sed posse semper immanenter operari in seipso etiam post acquisitum statum connaturalem, conuenit Deo, quia Deus semper intelligit & semper amat, neque vnquam cessat ab actione. Non dico quod Deus producat in seipso aliquid indebitum post acquisitum statum connaturalem; hoc enim repugnat cum illo esse, quod est totum suum esse; sed dico Deum operari semper in seipso etiam postquam habet totum quod exigit naturaliter, quia indefinenter intelligit & amat indefinenter: ergo ille conceptus verè conuenit Deo, qui semper in actu est per seipsum; & hæc est eius vita.

Deinde ille conceptus vitæ conuenit etiam omnibus rebus creatis viuentibus: nam vegetantia semper possunt immanenter operari; semper enim possunt nutrir, & crescere postquam in statu suo connaturali constituta sunt. Idem patet in sensitiuis & intellectiuis, quæ postquam adepta sunt debitam perfectionem, adhuc immanenter operantur. Sed in hoc tamen à Deo differunt, quod semper sit in actu, & operetur immanenter per essentiam, neque producat in seipso aliquid indebitum; creaturæ verò non sint semper in actu per essentiam, sed producant in seipsis aliquid indebitum postquam sunt constitutæ in statu connaturali. Denique ille conceptus nulli rei conuenit: non viuenti, nam grauium & leuium, etiam si moueantur ab intrinseco, & operentur immanenter quando sunt extra statum connaturalem; tamen postquam constituta sunt in loco proprio, cessant statim ab omni actu, & quiescunt. Essentia rerum, postquam per emanationem suas produxerunt proprietates, non amplius illas producant, sed solus Deus illas conseruat ad earum exigentiam: ergo posse immanenter operari post acquisitum statum connaturalem, non conuenit rebus non viuentibus: ergo ille videtur esse proprius conceptus vitæ, quem assignauimus semper esse posse in actu vltimo per seipsum.

Obiicitur primò. Operatio vitalis est aliqua operatio producta in principio à quo est, si verum est quod viuere non est aliud quam posse semper agere immanenter: sed intellectio & volitio diuina non sunt operationes productæ in eo principio à quo sunt, quia sunt aliquid improductum: ergo iuxta illam expositionem intellectio & volitio diuina non sunt actus vitales.

Respondeo negando maiorem; operatio enim vitalis in vniuersum non est operatio producta in eo principio à quo est, sed est operatio existens in eo cuius est operatio. Intellectio & volitio diuina huiusmodi sunt, quia sunt veri actus secundi & tendentiæ in obiectum, quamuis sint aliquid improductum; non enim dixi, quod viuere sit producere in seipso aliquid, sed operari immanenter,

L 1 4 seu